

проекцією міжособистісної довіри, яка сприймається в ранній період життя і впливає в подальшому на індивідуальні оцінки суті політики уряду. Культурологічні теорії довіри розрізняються залежно від рівня проведеного аналізу. Макрокультурологічні теорії підкреслюють, перш за все, схожість загальних тенденцій і характеристик національних традицій, норм і цінностей. Мікрокультурологічні теорії довіри фокусують увагу на відмінностях індивідуального досвіду соціалізації, як основних джерелх різноманітності характеристик політичної довіри в громадянських суспільствах різних країн, а джерело недовіри бачать в механізмах соціалізації, що здійснює міжпоколінну трансмісію авторитарних цінностей так, що дія її механізмів продовжена рамками певного часового періоду.

Прихильники інституційних теорій (К.Оррен, Дж.Колеман, Д.Старк, П.Дазгупта) припускають, що політична довіра має політичне походження і є наслідком, а не причиною успішності роботи політичних інститутів. У цих теоріях акцент робиться на ендогенній (внутрішній) природі довіри. Вона має раціональні підстави, залежить від оцінки громадянами роботи інститутів влади. Це не заперечує впливу культурних упереджень, але якщо інститути тривалий час працюють успішно, ставлення населення до них поліпшується. Макроінституціональні теорії довіри акцентують увагу на таку проблему, як загальні показники ефективності політики щодо забезпечення розвитку макроекономіки і демократизації, ефективності управління і зниження корупції, результати якої, на думку інституціоналістів, детермінують інституційний і політичний вибір громадян. Мікроінституціональні теорії підкреслюють в якості найважливіших детермінант індивідуальні переваги і індивідуальний досвід, які роблять безпосередній вплив на відповідні мікроєвалюації щодо діючих в суспільстві політичних інститутів.

В Україні гостро постає проблема довіри громадян до політичних інститутів. Вважаємо, що джерела формування політичної довіри в українському суспільстві є комплексними. Взаємозв'язок культурних і інституціональних факторів мають реверсивний характер. Але у період модернізації суспільства саме інституційні фактори набувають досить важливого значення, вони формують «правила гри» економічного та суспільно-політичного, які мають відповідати очікуванням громадян.

*Науковий керівник: Лясота Л.І.,
канд. політ. наук, доцент*